



**Inkoop- en aanbestedingsbeleid
Waterschap Hunze en Aa's 2016**

november 2016

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Begrippenlijst	3
1. Doelstellingen	4
1. Juridische uitgangspunten	4
1.1. Algemeen juridisch kader	4
1.2. Uniforme documenten	4
1.3. Algemene beginselen bij Inkoop.....	5
1.4. Grensoverschrijdend belang.....	5
1.5. Waardebepaling van een opdracht.....	5
1.6. Mandaat	6
1.7. Sociale en andere specifieke diensten.....	6
1.8. Afwijkingsbevoegdheid	6
1.9. Aanpassen beleid	6
2. Ethische en ideële uitgangspunten.....	6
2.1. Integriteit	6
2.2. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	7
2.3. Innovatie	7
3. Economische uitgangspunten	7
3.1. Product- en/of Marktanalyse.....	7
3.2. Onafhankelijkheid en keuze voor de Ondernemersrelatie	7
3.3. Lokale economie en MKB.....	8
3.4. Samenwerken bij aanbesteden	8
4. Inkoopprocedure.....	8

Inleiding

Op 21 juni 2016 heeft de Eerste Kamer de herziene Aanbestedingswet aangenomen. De wet is op 1 juli 2016 in werking getreden. De wet regelt een aantal zaken die nieuw zijn ten opzichte van de huidige regelgeving. Hierdoor is het noodzakelijk nieuw beleid vast te stellen. Dit beleid zorgt ervoor dat de uitgangspunten die het waterschap hanteert bij Inkoop en aanbesteden eenduidig vastliggen, voor zowel internen als externen.

Inkoophandboek

In een separaat Inkoophandboek zijn de uitvoeringsregels (processen en handelingen) ten aanzien van de Inkoop van Werken, Leveringen en Diensten uitgewerkt. Op deze wijze wordt een scheiding aangebracht tussen beleid (wat) en uitvoering (hoe). De scheidslijn tussen beiden is niet altijd even strikt te maken en er kan enige overlap bestaan.

Begrippenlijst

Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van waterschap Hunze en Aa's
Diensten	Overheidsopdracht voor diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012
Inkoop	Rechtshandelingen van Waterschap Hunze en Aa's gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben.
Inschrijver(s)	Een Ondernemer die een inschrijving heeft ingediend
Leveringen	Overheidsopdrachten voor Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012.
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek
Offerteaanvraag	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van waterschap Hunze en Aa's voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU.
Ondernemer(s)	Een <i>'aannemer'</i> , een <i>'leverancier'</i> of een <i>'dienstverlener'</i> .
Overheidsopdracht	Een Overheidsopdracht voor Werken, een Overheidsopdracht voor Leveringen, een Overheidsopdracht voor diensten of een raamovereenkomst als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012.
Sociale en andere specifieke diensten	Diensten als bedoeld in bijlage XIV van richtlijn 2014/14/EU.
Werken	Overheidsopdrachten voor Werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012.

1. Doelstellingen

Het waterschap Hunze en Aa's wil met dit inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

- a. Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.
- b. Een integere, betrouwbare, zakelijke en dus professionele inkoper en opdrachtgever zijn.
- c. Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs – kwaliteit verhouding
- d. Het waterschap Hunze en Aa's stelt een administratieve lastenverlichting voor zowel zichzelf als voor Ondernemers voorop.
- e. Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van het waterschap Hunze en Aa's.

1. Juridische uitgangspunten

1.1. Algemeen juridisch kader

Het waterschap Hunze en Aa's leeft de relevante wet- en regelgeving na. Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving worden door het waterschap Hunze en Aa's restrictief toegepast. De voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving bestaat uit:

- **Europese wet- en regelgeving:** wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De Europese Richtlijnen 2014/24/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen') en Richtlijn 2007/66/EG ('Rechtsbescherming richtlijn') vormen momenteel de belangrijkste basis.
- **(Herziene) Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit (AMvB):** dit nieuwe wettelijke kader implementeert 'Aanbestedingsrichtlijnen'. Deze wet biedt één kader voor Overheidsopdrachten boven en onder de (Europese) drempelwaarden en rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
- **Gids proportionaliteit:** In de Aanbestedingswet 2012 is proportionaliteit als beginsel geïntroduceerd. Dit beginsel is uitgewerkt in de Gids Proportionaliteit en heeft een directe relatie met de voorgenomen opdracht, de keuze voor een aanbestedingsprocedure en de contractvorm met inkoopvoorwaarden. De Gids Proportionaliteit geeft door middel van voorschriften een uitleg aan de bedoeling van de wetsartikelen, onder het motto: toepassen of gemotiveerd afwijken.
- **Burgerlijk Wetboek:** het wettelijke kader voor overeenkomsten.
- **Mededingingswet:** Het opereren van marktpartijen wordt onder andere gereguleerd door de Mededingingswet. Bij aanbestedingen is het niet toegestaan dat Inschrijvers door concurrentievervalsing een opdracht gegund krijgen.
- **Algemene wet Bestuursrecht:** het wettelijk kader voor de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

1.2. Uniforme documenten

Het waterschap Hunze en Aa's hanteert uniforme documenten, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien zo min mogelijk met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. Het waterschap Hunze en Aa's past bij betreffende Inkopen in ieder geval toe:

- het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA);
- aanbestedingsreglement Werken 2016 ('ARW 2016');
- klachtenafhandeling bij aanbesteding maart 2013 van het Ministerie van Economische Zaken;
- algemene Waterschap Inkoop Voorwaarden versie 2016: AWIV, AWVODI, AWBIT;
- geschillenregeling;
- uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van Werken en van technische installatiewerken 2012 ('UAV 2012') en de UAV-gc 2005;

- marktvisie "De Waterschappen als Publieke Opdrachtgever" met daarin integraal opgenomen de Gedragscode Publiek Opdrachtgeverschap van het Opdrachtgeversforum in de bouw.

1.3. Algemene beginselen bij Inkoop

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

Het waterschap Hunze en Aa's neemt bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten boven de (Europese) drempelwaarden met een duidelijk grensoverschrijdend belang de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- **Objectiviteit:** De gestelde eisen en criteria om te bepalen of een Inschrijver geschikt is, moeten relevant zijn voor de te verstrekken opdracht.
- **Non-Discriminatie (gelijke behandeling):** Gelijke omstandigheden worden niet verschillend behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Verkapte of indirecte discriminatie is verboden. Ook discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- **Transparantie:** De gevolgde procedure moet navolgbaar (en dus controleerbaar) zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende Inschrijvers behoren te weten waar ze aan toe zijn.
- **Proportionaliteit (evenredigheid):** De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de Inschrijvers, inschrijvingen en contracten zijn evenredig in verhouding tot het voorwerp van de opdracht.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

Het waterschap Hunze en Aa's neemt bij zijn inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

1.4. Grensoverschrijdend belang

Voorafgaand aan Inkoop vindt een objectieve toets plaats op sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij Overheidsopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang past waterschap Hunze en Aa's de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht toe. Overheidsopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang zijn Overheidsopdrachten waarbij buiten Nederland gevestigde Ondernemers interesse hebben of kunnen hebben. Dit kan blijken uit de uitgevoerde marktanalyse.

Of een Overheidsopdracht een duidelijk grensoverschrijdend belang heeft, zal afhangen van verschillende omstandigheden, zoals de waarde van de opdracht, de aard van de opdracht en de plaats waar de opdracht moet worden uitgevoerd.

Overigens worden alle Europese, nationaal openbare en meervoudig onderhandse aanbestedingen van het waterschap op de website van het waterschap gepubliceerd, waarmee voldaan wordt aan een passende mate van openbaarheid. Van nationaal openbare aanbestedingen kunnen buitenlandse ondernemingen bovendien kennis nemen via Tendered.

1.5. Waardebepaling van een opdracht

Om te kunnen bepalen welke marktbenaderingswijze (aanbestedingsvorm) moet worden gevolgd, moet de totale opdrachtwaarde (excl. BTW) worden vastgesteld conform de Aanbestedingswet 2012 en de Gids Proportionaliteit. Het waterschap Hunze en Aa's wordt gezien als één opdrachtgever.

Het splitsen van een opdracht is in principe toegestaan, mits de splitsing niet als doel heeft om de opdrachten te onttrekken aan de toepassing van de aanbestedingsregels. Diensten of Leveringen die identiek zijn mogen niet gesplitst worden, onderdelen van een opdracht die bij elkaar horen mogen ook niet gesplitst worden. Dit houdt eveneens in dat een opdracht niet in tijd beperkt mag worden om de hoogte van de kostenraming te kunnen beïnvloeden.

Daarnaast geldt het clusterverbod. Het is hierbij niet toegestaan opdrachten onnodig samen te voegen. Eventuele clustering dient in de aanbestedingsstukken deugdelijk gemotiveerd te worden.

1.6. Mandaat

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de geldende mandaatregeling van het waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

1.7. Sociale en andere specifieke diensten

Sociale en andere specifieke diensten betreffen uitsluitend de in Bijlage 14 bij Richtlijn 2014/24 genoemde concrete diensten en kennen een verplicht regime. De procedure hoeft pas toegepast te worden als de opdracht een waarde van € 750.000,- of meer heeft. Als deze vereenvoudigde procedure niet wordt toegepast, dan is waterschap Hunze en Aa's verplicht een van de gangbare procedures toe te passen.

1.8. Afwijkingsbevoegdheid

Afwijken van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid is enkel toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd voorafgaand besluit van de secretaris-directeur van waterschap Hunze en Aa's en voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is.

Uitzondering geldt voor spoedeisende gevallen in het kader van calamiteiten. Hiervoor kunnen onderhands enkelvoudige opdrachten worden verleend. Onder spoedeisende omstandigheden wordt verstaan: "omstandigheden waarbij door het niet onverwijld verstrekken van een opdracht schade ontstaat".

Boven de drempel van de Europese aanbesteding bestaat in principe, de uitzonderingen in de Europese richtlijnen daargelaten, de verplichting Europees aan te besteden.

Afwijken van de Inkoopvoorwaarden of het van toepassing verklaren van voorwaarden van de wederpartij is alleen mogelijk met toets van Team Inkoop en/of Team Juridische Zaken.

1.9. Aanpassen beleid

Het vaststellen van wijzigingen in dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur.

Het Dagelijks Bestuur mandateert de organisatie om dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid zelfstandig aan te kunnen passen indien veranderende wet- en regelgeving (inclusief rechtspraak) deze aanpassingen vereisen. Het Dagelijks Bestuur wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd over deze aanpassingen.

2. Ethische en ideële uitgangspunten

2.1. Integriteit

- a. Het waterschap Hunze en Aa's stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde gedragscodes. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstremming wordt voorkomen.
- b. Het waterschap Hunze en Aa's contracteert alleen met integere Ondernemers. Het waterschap Hunze en Aa's doet alleen zaken met Ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van Ondernemers is bij Inkoop (en aanbesteden) in beginsel mogelijk, bijvoorbeeld door de toepassing van uitsluitingsgronden of het hanteren van de 'Gedragsverklaring Aanbesteden'.

2.2. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Waterschap Hunze en Aa's onderschrijft het belang van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Het volgt de ontwikkelingen en zal adequaat reageren op wet- en regelgeving.

Duurzaamheid

Het waterschap Hunze en Aa's heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Het waterschap onderschrijft dan ook het "Klimaatakkoord Unie en Rijk 2010-2020" waarin de afspraak is opgenomen dat de waterschappen de ambitie hebben om duurzaam in te kopen. Dit betekent dat voor de relevante productgroepen waarvoor criteriadocumenten zijn opgesteld deze in inkoopprocedures zijn toegepast.

Duurzaam inkopen is het meenemen van sociale- en milieuaspecten in het inkoopproces zodanig dat dit leidt tot een daadwerkelijke levering van ene product, Dienst of werk dat voldoet aan de gestelde milieu- én sociale aspecten.

Door duurzaam in te kopen kan waterschap Hunze en Aa's zijn invloed gebruiken om duurzame ontwikkelingen in ondernemingen te bevorderen.

(Internationale) sociale voorwaarden

Werken, Leveringen en diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, betaling van niet-leefbaar loon) tot stand zijn gekomen worden geweerd.

Aanpak Duurzaam GWW

Waterschap Hunze en Aa's onderschrijft bij het aanbesteden van Werken de Aanpak Duurzaam GWW waarbij duurzaamheid onderdeel is van het aanbestedingsproces. Er is een pilot geweest over de nadere werkwijze van duurzaam GWW. Dit wordt nog geëvalueerd. De aanpak wordt toegepast voor aanbestedingen op het gebied van grond-, wet en waterbouw (GWW) met een geraamde waarde vanaf € 0,5 miljoen.

2.3. Innovatie

Het waterschap Hunze en Aa's zal waar mogelijk innovatiegericht inkopen en aanbesteden. Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat het waterschap ruimte aan de Ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing, maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand 'product'. Innovatieve aanbestedingsvormen, zoals BVP, en de inzet van social media, namelijk Twitter, hoort hier eveneens toe.

3. Economische uitgangspunten

3.1. Product- en/of Marktanalyse

Inkoop kan plaats vinden op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.

Waterschap Hunze en Aa's acht het van belang om de markt te kennen door, indien mogelijk, een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de relevante markt(vorm), de Ondernemers die in deze markt opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopersmarkt. Een marktconsultatie met Ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse.

3.2. Onafhankelijkheid en keuze voor de Ondernemersrelatie

a. Waterschap Hunze en Aa's acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk.

Waterschap Hunze en Aa's streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers (Contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. Waterschap Hunze en Aa's behoort in beginsel vrij te zijn in het maken van keuzes bij zijn Inkoop (waaronder de keuze van Ondernemer(s) en Contractant(en)), maar met inachtneming van de (Europese) wet- en regelgeving.

b. Waterschap Hunze en Aa's kiest voor de meest aangewezen Ondernemersrelatie

Gedurende de contractperiode kan bij de Contractant afhankelijkheid ontstaan van waterschap Hunze en Aa's door bijvoorbeeld de te behalen doelstelling, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. Waterschap Hunze en Aa's kiest in dat geval voor de meest aangewezen Ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een Ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, switchkosten, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraaf) en beschikbaarheid van alternatieve Ondernemers.

3.3. Lokale economie en MKB

a. Het waterschap Hunze en Aa's heeft oog voor de lokale economie zijnde de Ondernemers binnen het beheersgebied van Waterschap Hunze en Aa's, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van Ondernemers leidt.

In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse Offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale Ondernemers. Discriminatie moet daarbij worden voorkomen en het waterschap moet niet onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen laten liggen. '*Local sourcing*' kan bijdragen aan de doelmatigheid van de inkoop.

b. Het waterschap Hunze en Aa's heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB).

Uitgangspunt is dat alle Ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. Het waterschap Hunze en Aa's houdt echter bij zijn inkopen de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. Dit kan het waterschap doen door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

3.4. Samenwerken bij aanbesteden

Het waterschap Hunze en Aa's hanteert als uitgangspunt dat het oog heeft voor samenwerking bij inkopen. Dit geldt zowel voor samenwerken binnen de eigen organisatie als voor samenwerken met andere waterschappen of aanbestedende diensten. Deze samenwerkingsverbanden m.b.t. de inkoop samenwerking kunnen structureel zijn of incidenteel, maar hebben alle ten doel om door middel van samenwerking inkoopvoordelen voor alle waterschappen te realiseren. De samenwerking leidt niet tot het onnodig clusteren van opdrachten.

4. Inkoopprocedure

Bij het bepalen van de inkoopprocedure hanteert het waterschap Hunze en Aa's de volgende methode:

Het waterschap zal, met inachtneming van de Gids Proportionaliteit, de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij:

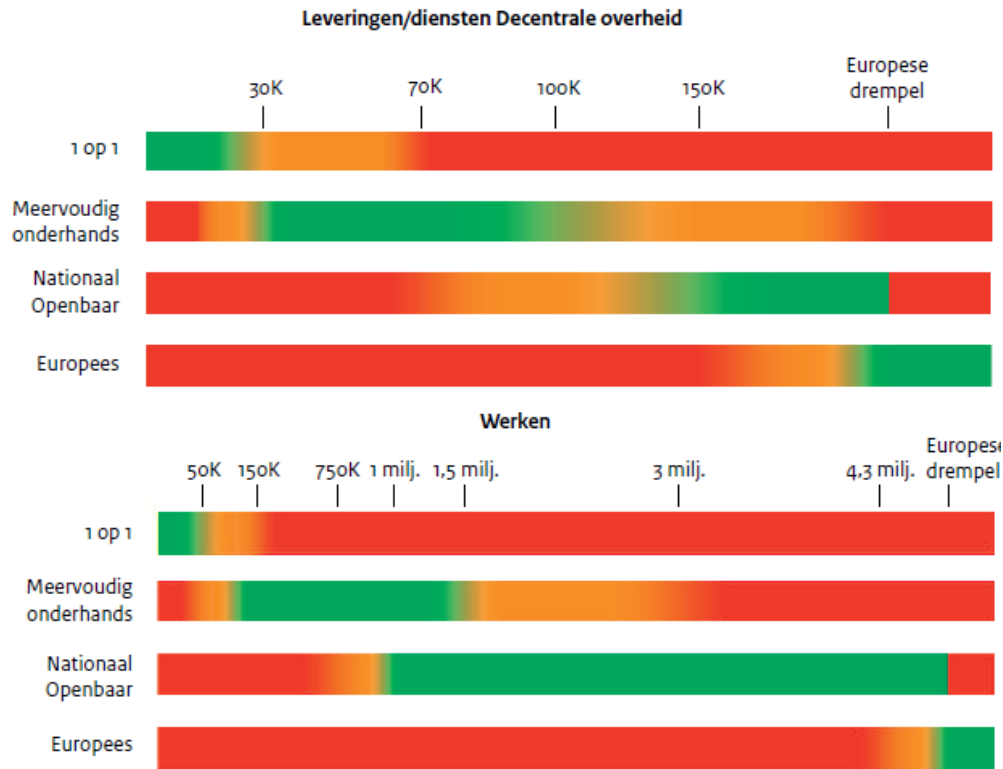
- complexiteit van de opdracht;
- gewenste eindresultaat;
- aantal potentiële Inschrijvers;
- transactiekosten voor de aanbestedende Dienst en de Inschrijvers;
- omvang van de opdracht;
- het karakter van de markt waarin de Ondernemers opereren.

Waterschap Hunze en Aa's kan ook gemotiveerd kiezen voor een lichtere procedure, maar dit moet met een afwijking worden geregeld. Indien wordt gekozen voor een zwaardere procedure dient dit te worden gemotiveerd in de aanbestedingsstukken. Zie voor een nadere uitwerking het

Inkoophandboek.

Bepalen van de inkoopprocedures

Waterschap Hunze en Aa's hanteert bij het bepalen van de procedure voor zijn inkopen het kleurenschema zoals opgenomen in de Gids Proportionaliteit.



Enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag

Het waterschap vraagt aan één Ondernemer een offerte.

Meervoudig onderhandse offerteaanvraag

Het waterschap vraagt ten minste aan drie Ondernemers en ten hoogste aan vijf Ondernemers een Offerte en is in staat de keuze van de uitgenodigde Ondernemers te motiveren, indien daartoe een verzoek komt. De aanbesteding wordt ook op de eigen website bekend gemaakt.

Nationaal aanbesteden

Onder de (Europese) drempelbedragen zal het waterschap conform het schema drempelbedragen van inkoopprocedures nationaal aanbesteden. Het waterschap zal de aanbesteding op Tendered en de eigen website aankondigen.

Europees aanbesteden

Boven de (Europese) drempelbedragen zal het waterschap in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving. Het waterschap zal de aanbesteding op Tendered en de eigen website aankondigen.

Inzet social media

Ter bevordering van optimale transparantie zal bij Europese, nationaal openbare en meervoudig onderhandse aanbestedingen tevens gebruik worden gemaakt van Twitter.